

Praktické otázky licencování

Martin Loučka

Spolufinancováno
Evropskou unií

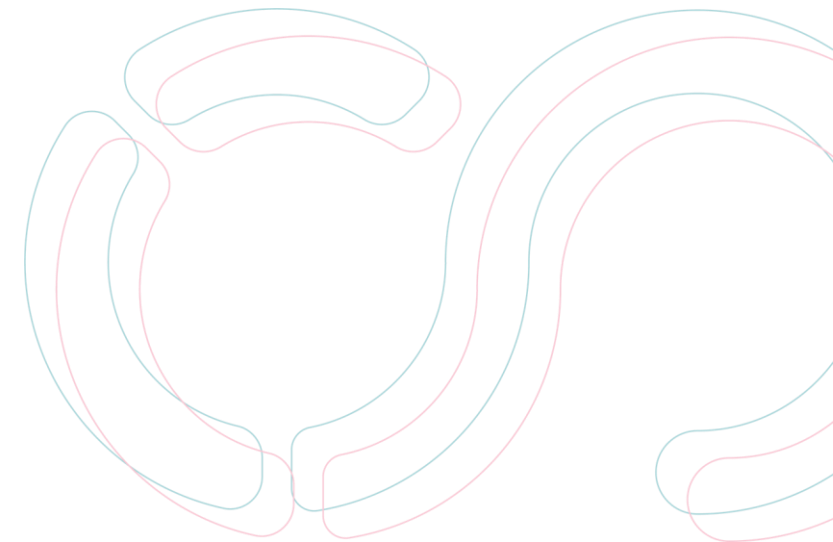

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

MUNI
ICS

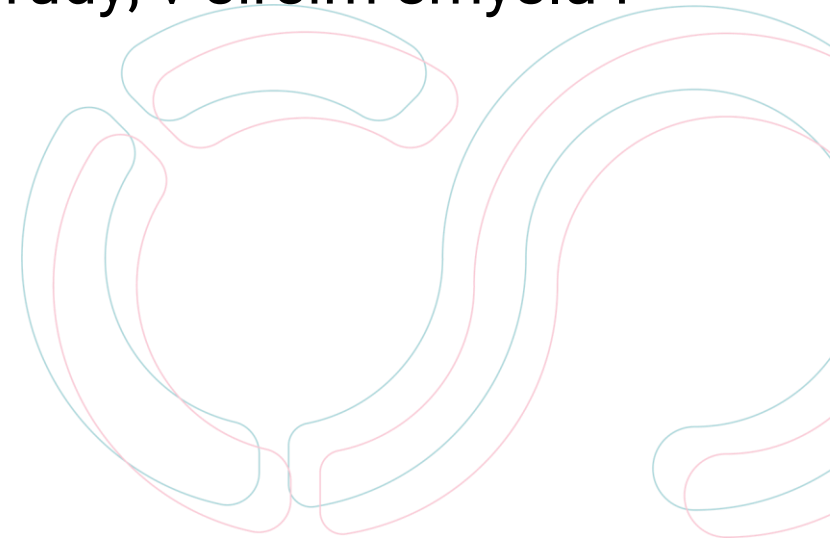
Základní body

- Duševní vlastnictví
- Autorské dílo
- Software
- Licence
- Veřejná licence
- Open Source
- Databáze
- Na co si dát pozor

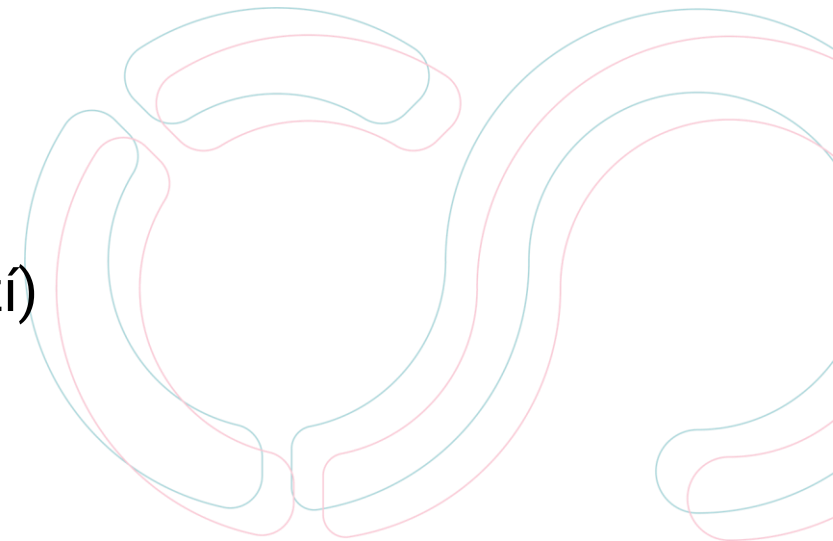
Duševní vlastnictví obecně

- Duševní vlastnictví = právem chráněné statky nehmotné povahy, prostřednictvím absolutních práv
- Autorská díla, ochranné známky, patenty, užité vzory, průmyslové vzory, topografie polovodičů, označení původu, zemědělské odrůdy, v širším smyslu i know-how/obchodní tajemství

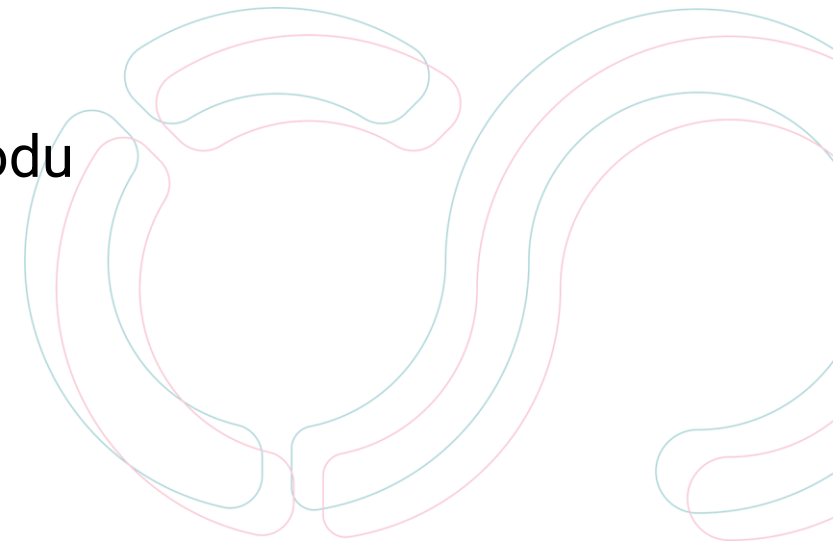
Autorské dílo, software, databáze

- Autorské dílo:
 - Výsledek tvůrčí činnosti autora (jedinečný)
 - Počítačový program, fotografie, kreativní databáze (původnost)
- A znovu databáze... (sui generis)
- Držitel práv
 - Autor = fyzická osoba
 - Pořizovatel databáze
- Osobnostní práva – jen u autorských děl
- Majetková práva (užití / rozmnožení a zpřístupnění u databází)
- Trvání práva (70 let, 15 let u databází)
- Nepřevoditelná u autorských děl, převoditelná u databází

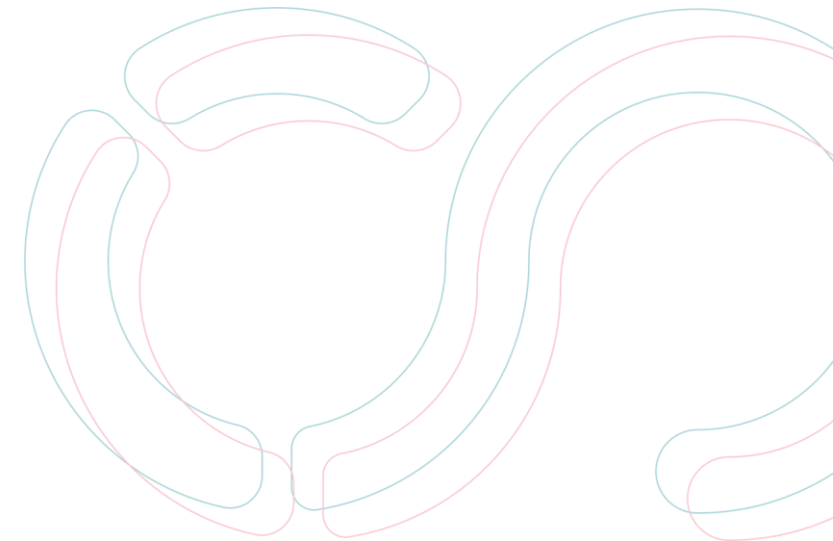
Licence k právům duševního vlastnictví

- Proč potřebujeme licenci? Licence vs. zákonná užití a výjimky
- Obecná vs. autorskoprávní
- Písemná forma u výhradní licence, či zapsané ve veřejném seznamu
- Výhradní vs. nevýhradní
- Podlicence – je-li sjednáno
- Postoupení licence – se souhlasem, případně při prodeji závodu
- Povinnost ji využít u autorských děl
- Charakteristiky licence:
 - Způsob, množství, místo, čas + účel
 - Pozor: rozmnožování zahrnuje rozšiřování

Licence k právům duševního vlastnictví

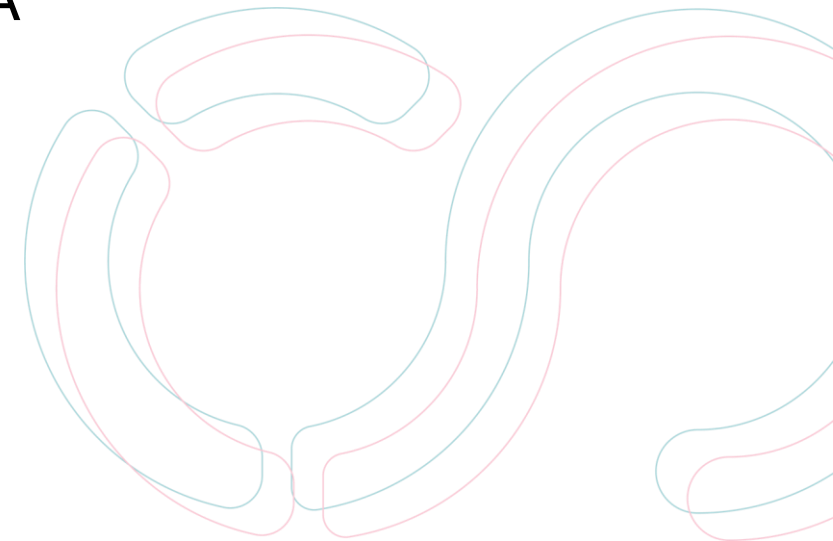
- Odměna
 - Podstatné ujednání – bezúplatné nutno explicitně sjednat
 - Paušální vs. výnosová
 - U výnosové možnost kontroly
- Pozor u autorských děl:
 - Paušální odměna je dle zákona výjimkou
 - Velmi silný mechanismus kontroly
 - Dodatečná odměna

Veřejné licence

- Proč potřebujeme zvláštní úpravu?
- Základní charakteristiky:
 - Specifická kontraktace
 - Neodvolatelnost návrhu
 - Downstream mechanismus
 - Copyleftový efekt
- Vymahatelnost
- Problematická důkazní pozice a mechanismy důvěry

- Creative Commons
 - CC BY
 - NC
 - ND/SA

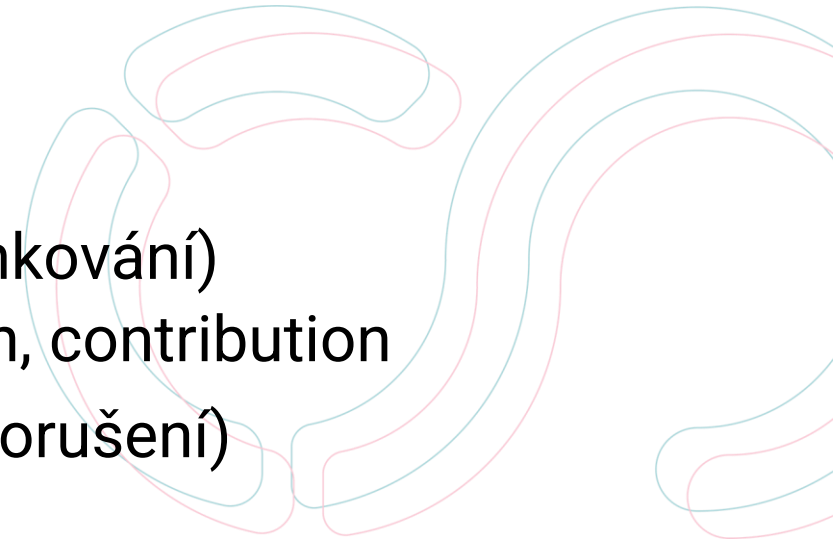

Licencování softwaru

- Software vs. počítačový program
- Za rozmnožování se považuje i spuštění
- Neexistuje výjimka pro osobní potřebu
- Minimální rozsah licence
 - Opravy chyb
 - Úpravy za účelem řádného spuštění
 - Záložní rozmnoženina
 - Black box reverse engineering
 - Interoperabilita
- Na druhou stranu velké výjimky z úpravy licencí:
 - Nepoužije se přiměřená/spravedlivá odměna
 - Nepoužije se právo na informace o užití díla
- Na co si dát pozor:
 - Vymezení softwaru
 - Úpravy díla
 - Omezení licence (problém s nutností nahradit komponentu)
 - Vedlejší ujednání (dále v FOSS)

Open Source licence

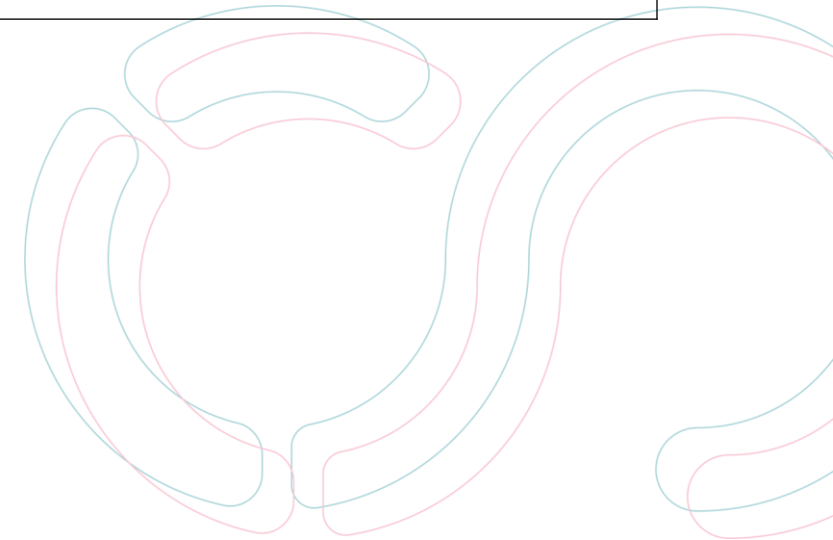
- Pojem specifický pro software s otevřeným kódem
- Specifika:
 - Mnohost autorů
 - Potřeby úprav díla
 - Komunitní přístup
 - Zapojení organizací typu FSF
 - Technické výzvy interpretace (statické/dynamické linkování)
 - Častá vedlejší ujednání: non-endorsement, attribution, contribution
- Obecný problém s dokazováním u softwaru (autorství, porušení)

Open Source licence

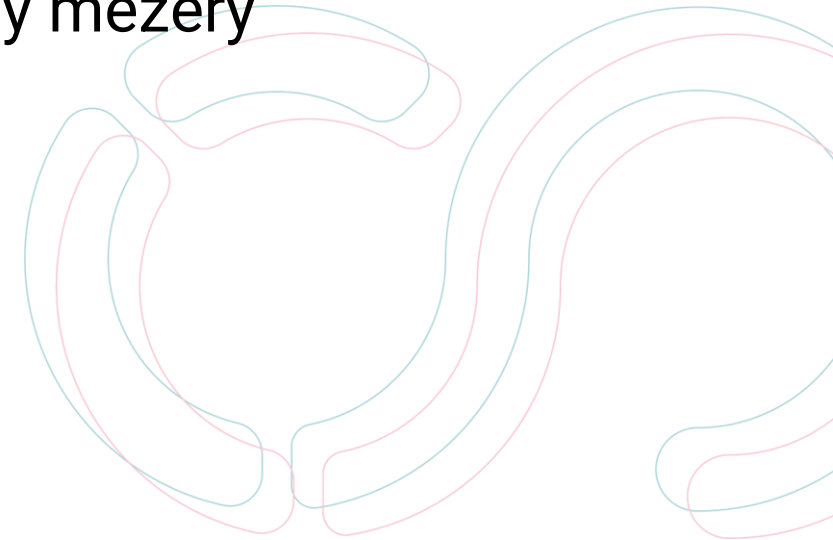
Permisivní	Slabě copyleftové	Silně copyleftové
Apache 2.0	MPL 1.1, 2.0	GNU GPL
BSD (0, 2, 3-clause)	CDDL 1.0	GNU AGPL
MIT	GNU LGPL	OSL 3.0

- Otázka licenční kompatibility

Licencování databází

- Pozor na dichotomii databází (kreativní vs. sui generis)
- Pozor na specifický obsah pojmu „užití“
- Často je nutné myslet na zvláštní licenční ujednání k databázi, aby bylo korektně nalicencováno veškeré potřebné IP a nevznikaly mezery

Jak na výběr správné licence

Poskytovatel

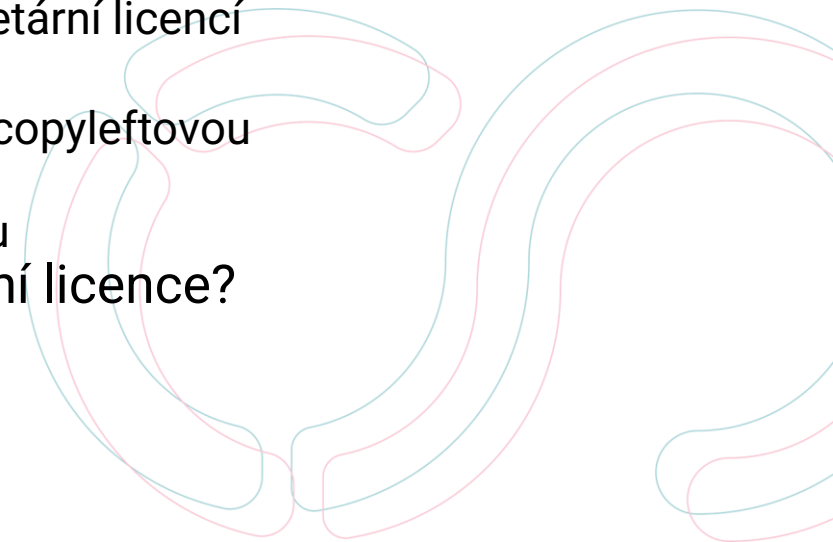
- Volba licenčního modelu (proprietární vs. open source)
- Volba správných licenčních podmínek
- Pozor na případná omezení v nakládání s dílem! (Granty, spoluautoři, komponenty třetích stran)

Nabyvatel

- Zvážit požadované užití (i v horizontu do budoucna, např. s ohledem na komerčnost)
- Zvážit potřebu úprav díla
- Zvážit licenční kompatibilitu s ostatními komponentami
- Zvážit případná licenční omezení ve vztahu k licenci „na výstupu“

Jak na výběr správné licence

- **Grafika/ostatní díla:**
 - Většinou je nejdůležitější řešit komerčnost užití a případné uvádění autora
 - Pozor na různé licenční podmínky typu „1 užití“, „více užití“, „pro třetí osoby“
- **U softwaru je to většinou složitější:**
 - Nepotřebuji úpravy díla?
 - Zpravidla nepotřebuji open source, teoreticky lze uvažovat nad proprietární licenci
 - Potřebuji úpravy díla?
 - Vadí mi nutnost zachovat licenci → potřebuji permissivní anebo slabě copyleftovou
 - Je to jen pro interní potřeby → mohu si dovolit silně copyleftovou
 - Nevadí mi zveřejnit zdrojový kód → mohu si dovolit silně copyleftovou
 - Potřebuji úpravy díla, ale standardně je dostupná jen proprietární licence?
 - Je možné, že autor bude vstřícný duálnímu licencování
 - U open source se zpravidla nevyhnu attribution požadavku

Děkuji za pozornost

E: loucka@martins.law W: martins.law

Spolufinancováno
Evropskou unií

MUNI
ICS

VŠB TECHNICKÁ
UNIVERZITA
OSTRAVA

IT4INNOVATIONS
NÁRODNÍ SUPERPOČÍTAČOVÉ
CENTRUM